

Jongens kappers en meisjes bouwvaksters

Afbeeldingen afkomstig van [ROC Twente](#) en van [Planinternational](#)

14 februari 2022

Door Alex de Haan, Jolanda Hesseling en Rolinda Voorderhake

Het beeld wat men vroeger had, dat alleen meisjes kapster worden en alleen jongens bouwvakker moeten wij bijstellen. We zien dat er steeds minder beroepen specifiek gericht zijn op bijvoorbeeld, jongens of meisjes. [Het gaat om goede verbinding tussen vmbo, mbo en bedrijfsleven.](#) Daarvoor zijn jongenskappers en meisjesbouwvaksters essentieel, omdat ze naast hun vaardigheden ook een andere manier van kijken meebrengen. Daarnaast is het belangrijk dat onderwijs het mogelijk maakt dat jongens zich kunnen bekwamen in beroepen die van oudsher door vrouwen werden ingevuld en meisjes kunnen dromen van dingen die vroeger vooral door mannen werden gedaan. [Het nieuwe vmbo-profiel Dienstverlening en Producten is hier bij uitstek op gericht.](#)

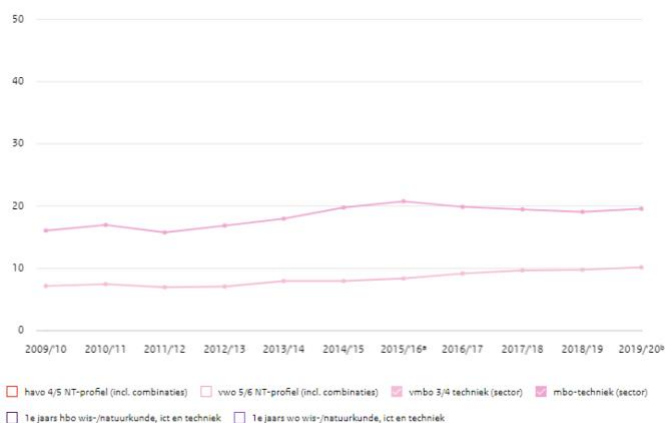
Binnen het onderwijs wordt steeds meer aandacht aan gendervrije beroepen besteed door middel van bijvoorbeeld het promoten van [Meisjes in de techniek](#). Deze ontwikkeling richting jongenskappers en meisjesbouwvaksters zie je bijvoorbeeld terug in de CBS | SCP, emancipatiemonitor 2020, [Meer vrouwen in de techniek en meer mannen in de zorg?](#)

Meer vrouwen kiezen voor bèta

Binnen alle onderwijssoorten zijn vrouwen ondervetegenwoordigd in de bètarichtingen (techniek, ICT en wis-/natuurkunde). In 2019/20 varieerde hun aandeel van 10% binnen de sector techniek in het vmbo tot 44% van de vwo-leerlingen met een NT-profiel (natuur en techniek). Wel is het aandeel vrouwen dat voor bèta kiest bij alle onderwijssoorten een stuk hoger dan tien jaar geleden. Vooral op de havo en het vmbo was de toename relatief sterk.

Het aandeel meisjes in de sector techniek is in het mbo na 2015/16 iets teruggelopen, terwijl dit aandeel onder de studenten wis-/natuurkunde, ICT en techniek in het hbo nog maar nauwelijks toenam. In het wo daarentegen steeg het percentage vrouwen in deze studies voornamelijk na 2015/16.

Aandeel vrouwen in bètarichtingen

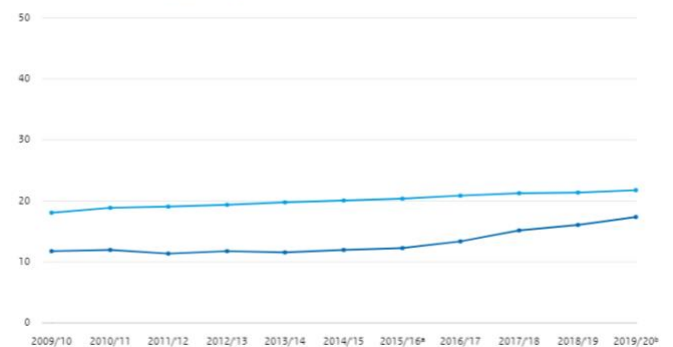

Klik op een item om deze te verbergen/tonen

Alleen in (v)mbo toename aandeel mannen in zorgopleidingen

Mannen zijn flink ondervetegenwoordigd in de zorgopleidingen (zie ook CBS 2018a): het laagst is hun aandeel in het vmbo (17%) en het hoogst in het wo (29%). In het mbo is het aandeel jongens in de sector zorg en welzijn sinds 2009/10 gestaag toegenomen en ook in het vmbo is dit aandeel sinds 2014/15 weer gegroeid. Anders is dat in het hbo en wo: daar kozen mannen van 2012/13 tot en met 2014/15 steeds minder vaak voor een opleiding in de gezondheidszorg. Na 2015/16 nam het aandeel mannen in de zorgopleidingen in het wo verder af, om in 2019/20 weer toe te nemen. In het hbo bleef dit aandeel stabiel.

Aandeel mannen in zorgrichtingen

Klik op een item om deze te verbergen/tonen

a De cijfers voor hbo en wo vanaf 2015/16 zijn niet vergelijkbaar met de eerdere cijfers, omdat toen een nieuwe indeling in de ISCED (de internationale onderwijsclassificatie) werd ingevoerd.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS (Onderwijsstatistieken 2009/10-2019/20)

Inspiratie vanuit D&P

Binnen het onderwijs is tussen 2014 en 2016 het beroepsgerichte profiel [Dienstverlening en Producten](#) ontwikkeld voor de intersectorale programma's, inclusief de groene sector aldus [SLO](#). Het vmbo biedt sinds 2016 het profiel vak Dienstverlening en Producten aan. Veel scholen gaan volledig over op het aanbieden van het profiel D&P.

De vier profieldelen van D&P bestaan uit:

1. Organiseren van een activiteit
2. Presenteren, promoten en verkopen
3. Een product maken en verbeteren
4. Multimediale producten maken.

Binnen deze profieldelen krijgen leerlingen de mogelijkheid zichzelf breed te ontwikkelen en vaardigheden te trainen die zij in hun latere werkveld op een passende manier kunnen inzetten. Denk bijvoorbeeld aan samenwerken, communiceren, maar ook kritisch en creatief denken of probleemoplossend denken; [21^e-eeuwse vaardigheden](#) die van waarde zijn voor de toekomst van alle leerlingen en voor de Nederlandse samenleving als geheel.

WAT LEVERT BREED OPLEIDEN OP?

Leerlingen krijgen:

1. Een breder ontwikkeld puberbrein
2. Een bredere oriëntatie op hun kansen
3. Een beter beeld aan beroepskeuzes

Leerlingen kunnen een betere keuze maken welke richting zij op willen in het MBO.

Elke school een eigen keuze...

Dienstverlening en Producten kan in Nederland binnen de vmbo-scholen op verschillende manieren worden aangeboden, zodat iedere school de accenten kan leggen die bij de school past. Hieronder de accenten van De Hogeberg, Het Perron en Liemerscollege.

Zo wordt D&P op vmbo OSG [De Hogeberg](#) op Texel, in zowel de onder- en bovenbouw aangeboden. Leerlingen hebben dit vak tussen de 8 en 10 uur op het rooster staan. De vier modules waar D&P uit bestaat zijn geïntegreerd in de keuzemodulen die De Hogeberg geeft. Voor de vmbo-groepen is met het vak D&P ingezet op het versterken van praktijkvaardigheden en een doorgaande leerlijn richting het mbo. In samenwerking met regionale ondernemers en het regionale ROC worden de keuzevakken Fietstechniek, Installeren & Monteren, Hout & Meubelverbindingen, Commerciële Visserij, Restaurant & Keuken, Mens & Zorg en Podium aangeboden. Leerlingen kunnen in leerjaar 3 en leerjaar 4, vier keuzevakken zelf kiezen en het keuzevak Podium is voor iedereen verplicht. Het zichzelf leren presenteren en met trots kunnen vertellen over je talenten en vaardigheden wordt belangrijk gevonden op OSG de Hogeberg. Het keuzevak Podium stimuleert en ontwikkelt deze vaardigheid. Via de verschillende keuzemodulen maken leerlingen kennis met het beroepenveld en vakvaardigheden waardoor ze ervaren of iets wel of niet bij hen past en betere keuzes kunnen maken voor hun verdere (leer)loopbaan.

Op vmbo [Het Perron](#) in Veenendaal krijgen leerlingen (K/GT) in de onderbouw thema-uren aangeboden en daarmee bereiden zij zich voor op D&P in de bovenbouw. In klas 3 wordt het profiel D&P aangeboden aan de leerlingen TL, naast de reguliere basisvakken. Leerlingen doorlopen de vier profielmodulen, krijgen lesstof aangeboden die verbinding maken met de D&P eindtermen, zie [syllabus](#). Leerlingen krijgen daarbij lesstof aangeboden in thema's gericht op Techniek, Economie en Ondernemen, en Zorg en Welzijn. De leerlingen worden hierdoor breed opgeleid en kunnen dan in de 4e een gerichte keuze maken voor een vervolgopleiding. Door met thema's te werken, projectmatig de lesstof te doorlopen, traint Het Perron de leerlingen opdrachten te voltooien voor levensechte opdrachtgevers. *Try to Escape* is één van de thema's waarbij leerlingen een Flashroom maken voor activiteitscentrum [The Maxx](#) in Veenendaal. Een ander thema is *Foodtruckfestival* waar leerlingen een eigen foodtruck nabootsen, hiervoor eigen gerechten bedenken, bereiden en deze verkopen tijdens het festival. Dit alles opzetten in een zo levensecht -mogelijke situatie. Voor klas 4 maken leerlingen in leerjaar 3 een keuze voor 2 keuzevakken. Eind leerjaar 4 doen de leerlingen eindexamen en stromen zij over het algemeen door naar het mbo in de door hen gekozen richting.

Op het vmbo [Liemerscollege Landeweer](#) in Zevenaar wordt Dienstverlening en Producten via LOB- weken aangeboden in de onderbouw. In deze lessen maken ze kennis met de vier profielmodulen van D&P. Eind van het 2^e leerjaar krijgen ze kennismakingsweken met de verschillende keuzevakken. Hierdoor kunnen ze weloverwogen hun keuzevakken kiezen. Zowel in het 3^e als in het 4^e jaar volgen ze elk jaar twee keuzevakken naast de vier profielmodulen. De keuzevakken worden elk een half jaar gevolgd en moeten met een voldoende worden afgesloten. Aan het einde van het 4^e jaar sluiten de leerlingen het vak af met een [CSPE](#). De leerlingen maken hierna hun eindexamen en gaan door naar het mbo of aan het werk. Door het profiel D&P hebben ze een hele brede vmbo-opleiding gevolgd die dit niet alleen mogelijk maakt, maar ook kansrijk.

En nu?

Met D&P meer mogelijk maken voor jouw vmbo-leerlingen? Neem contact op met één van de auteurs.

AUTEURS

[Alex de Haan](#)

Docent D&P, OSG [De Hogeberg](#), Texel

[Jolanda Hesseling](#)

Docent D&P, [Liemerscollege Landeweer](#),
Zevenaar

[Rolinda Voorderhake](#)

Docent D&P, [Het Perron](#), Veenendaal

Studenten [Aeres Hogeschool](#), Wageningen

Docent en kennismanager

Dienstverlening en Producten (D&P)

'Vergroot je [leerkracht](#)'

LITERATUURLIJST

Bestuur van Platform vmbo D&P (8 maart 2021). [Hoe bereiden we vmbo-leerlingen voor op een onzekere toekomst.](#) Opgehaald op 1 december 2021 van Van Twaalf tot Achttien.

CBS (z.d.) Meer vrouwen in de techniek en meer mannen in de zorg? Opgehaald 14 december, 2021 van CBS | SCP Emancipatiemonitor 2020.

Koster (22 november 2021). [Column dromen.](#) Opgehaald op 1 december 2021 van Van Twaalf tot Achttien.

SLO (20 december 2021). [21e-eeuwse vaardigheden.](#) Opgehaald op 21 december 2021 van SLO.

Wij Techniek (z.d.). [Meisjes in de techniek.](#) Opgehaald op 3 november 2021 van Wij Techniek.